

За науку
кадри 1976
с.ч. - Берд
1-12
12 ед.

XXV З'їзду КПРС — УДАРНУ ПРАЦЮ, ВИСОКУ ЯКІСТЬ РОБОТИ, ВІДМІННЕ НАВЧАННЯ!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО
ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені І. І. МЕЧНИКОВА.

РІК ВИДАННЯ XLII

9 січня 1976 року

№ 1 (1215)

Ціна 2 коп.

РОЗПОЧИНАЄТЬСЯ
ЗИМОВА
ЕКЗАМЕНАЦІЙНА
СЕСІЯ — ОСОБИСТИЙ
ЗВІТ КОЖНОГО
СТУДЕНТА ПЕРЕД
БАТЬКІВЩИНОЮ.
ВІДМІННІ І ДОБРІ
ОЦІНКИ НА
ЕКЗАМЕНАХ —
НАШ ГІДНИЙ
ПОДАРУНОК
XXV З'їзду
ПАРТІЇ!

НАЗУСТРІЧ

ЗА ЯКІСТЬ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Підвищити ефективність і якість наукових досліджень. Забезпечити далі вдосконалення форм зв'язку науки з виробництвом. Прискорити впровадження наукових досягнень у народне господарство.

(Із проекту ЦК КПРС до XXV з'їзду КПРС).

ЗАСІДАННЯ ВЧЕНОЇ РАДИ

На засіданні вченої ради дев'ятої п'ятирічки, вказав університету, яка нещодавно відбулася, ректор університету професор В. В. Сердюк доповів про підсумки виконання соціалістичних зобов'язань колективом університету за 1975 рік. Він відзначив досягнення колективу університету у завершальному році

Перший проректор професор Д. І. Поліщук проаналізував виконання плану підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу університету за роки дев'ятої п'ятирічки. Вчена рада затвердила звіт Одеського університету про наукову роботу в 1975 році (довів проректор про наукову роботу професор В. В. Фашенко). Було також розглянуто ряд конкурсних справ.

Знову настала важлива пора в студентському житті — зимова екзаменаційна сесія. Вона проходить в обстановці великого патріотичного піднесення і розгорнутого соціалістичного змагання за гідну зустріч XXV з'їзду КПРС. Кожен студент прагне якомога краще звітувати перед Батьківщиною.

ВІДПОВІДАЛЬНА ПОРА

атестації на «відмінно», автоматично отримує відмінну оцінку за екзамен. Таким чином, атестації стають не тільки методом контролю за регулярністю самотійної роботи студентів, але й методом залікового контролю.

Редакція звернулася до проректора по учбовій роботі професора Д. І. Поліщука за проханням розповісти про те, як іде підготовка до сесії.

На жаль, ще не всі викладачі готові до впровадження цього в життя, не всі ще переконались у важливості цього заходу.

— Особливість нинішньої сесії полягає в тому, що підвищилась роль атестацій в учбовому процесі. Студент, який одержав позитивні оцінки з трьох атестацій, може отримати залік автоматично. Крім того, студент, який склав всі три

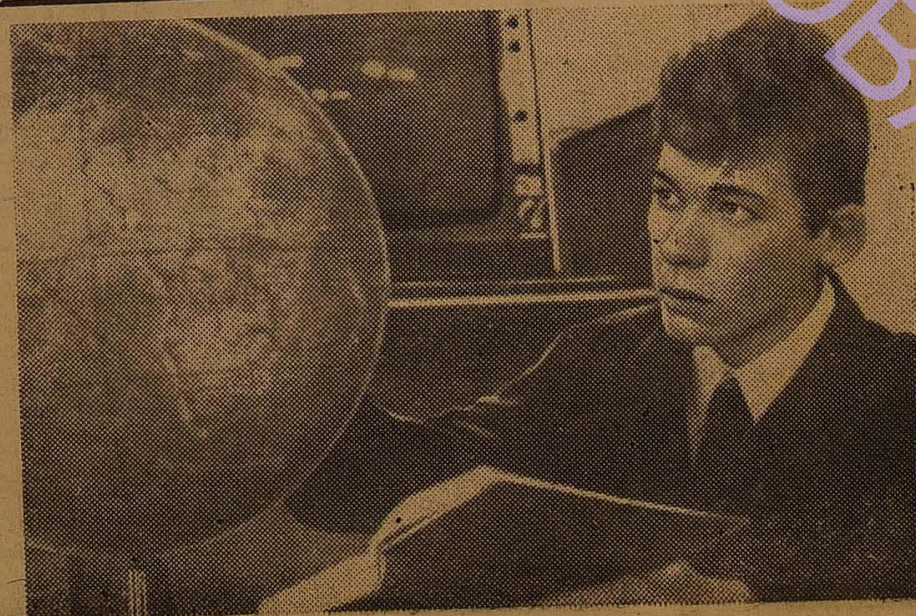
Хочеться зупинитись на питанні про якість знань. На це ми будемо зараз звертати особливу увагу. Адже процент відмінників і встигаючих тільки на «відмінно» і «добре» в університеті знизився.

До 25 грудня декани і завідувачі кафедрами закінчили підготовчу роботу до зимової екзаменаційної сесії. Питання про підготовку

На порозі — сесія

На знімку: студент II курсу геофаку, молодий комуніст Андрій Гейдехов готується до іспитів.

Фото О. ЛЕВІТА.

На зборах виборців Бауманського району столиці генеральний секретар ЦК нашої партії товариш Л. І. Брежнев назвав десяту п'ятирічку п'ятирічкою якості. Це значить, що вся продукція, яку випускають на промислових підприємствах країни, повинна мати принципово нові якісні показники. Підвищення якості необхідне народному господарству нашої країни для успішного будівництва комуністичного суспільства. Чому ж така велика увага приділяється зараз цьому питанню?

Ріст національного доходу країни, залежить, як відомо, від збільшення випуску промислової і сільськогосподарської продукції. А підвищення якості виробів, що випускаються, збільшення їх довговічності рівносильно додатковому випуску продукції того ж найменування.

Те, про що йшла мова досі, стосувалося промисловості і сільськогосподарства, транспорту і зв'язку, інших галузей. А як же наука? Адже на XXIV з'їзді КПРС було відзначено, що наука стала безпосередньо продуктивною силою сьогодні. Чи існує об'єктивний критерій якості науково-дослідницьких робіт, наукових розробок?

Безумовно, існує. Єдино вірним, об'єктивним, комплексним показником якості наукової розробки (стосовно природничих наук) є захист її авторським свідоцтвом.

Авторські свідоцтва, по-перше, підтверджують світову новизну розробки, по-друге, є свідченням її промислової корисності, по-третє, відкривають можливість виходу на світовий ринок — продажу за кордоном наших товарів і ліцензій на їх випуск.

Ось чому наукова частина університету приділяє таку велику увагу розвитку масової технічної творчості в університеті, вдосконаленню патентно-ліцензійної роботи. За останні роки розширились штати патентознавців. У цій службі, яку очолює комуніст П. Д. Мамалігін, всі хвилюються за доручену справу. І віддача вже відчутна. Якщо за всю істо-

рію університету до 1970 року (точніше до створення патентної служби, організації патентної роботи на належному рівні), на ім'я ОДУ було одержано всього 4 авторських свідоцтва, то за роки дев'ятої п'ятирічки — більше 66 авторських свідоцтв і позитивних рішень за замовленнями на винаходи, що плануються.

Велика, корисна робота в цьому напрямку проводиться на фізичному, хімічному факультетах, в науково-дослідному інституті фізики, проблемній лабораторії паливних елементів і галузевій науково-дослідній лабораторії № 1.

В 1974—1975 роках в університеті впроваджено більше 10 раціоналізаторських пропозицій, які покращують якість викладання, вдосконалюють науковий пошук і роботу обчислювальної техніки.

Більше 530 тисяч карбованців зекономив державі винахід групи фізиків на чолі з професором В. А. Пресновим. А це заробітна плата групи винахідників за 40 років роботи! Ось якої високої віддачі можна досягти від винахідницької діяльності.

Десятьма авторськими свідоцтвами захищено розробки колективу кафедри хімічних методів захисту оточуючого середовища. Тут створені принципово нові конструкції респіраторів для індивідуального захисту робітників хімічних підприємств, розроблені kabini мостових кранів для крановщиків суперфосфатних цехів. Тому і впроваджуються успішно ці розробки більше, ніж на 10 підприємствах країни. І ні в кого не викликає сумніву безперечно практична цінність і високий рівень виконаних робіт.

Наукова частина університету планує конкретні заходи по дальшому покращенню патентно-ліцензійної роботи в університеті, розповсюдженню патентних знань серед наукових співробітників і студентів природничих факультетів — підвищенню якості наукових розробок в нашій організації.
Е. АНАНЬЄВ,
заступник начальника НДСу ОДУ.

З досвіду роботи учбово-виховної комісії

На сучасному етапі комуністичного будівництва необхідно поліпшити якість підготовки спеціалістів для народного господарства. В 1974 році для надання всебічної допомоги професорсько-викладацькому колективу в підготовці висококваліфікованих спеціалістів на біологічному факультеті була створена учбово-виховна комісія (УВК).

УВК є органом комсомольського бюро і працює в тісному контакті з деканатом, партбюро і профбюро факультету. Головним завданням УВК ми вважаємо виховання у студентів комуністичного відношення до навчання.

Щомісяця проводяться засідання УВК, на яких розглядаються питання поточної успішності і дисципліни студентів, підводяться підсумки огляду - конкурсу на кращу академгрупу. Так, за підсумками другої атестації кращою була визнана IV група II курсу (комсорг В. Хожанець).

Велика робота проводиться з академборжниками і невстигаючими студентами. УВК встановлює строки перездачі академзабор-

гованостей, закріплює шефів - відмінників за відстаючими студентами, клопочеться перед деканатом і бюро ЛКСМУ факультету про накладення стягнень порушникам дисципліни. Так, за клопотанням УВК було оголошено догану Ю. Губіну (II курс), В. Фаленді (II курс), І. Зверевій (IV курс), О. Липському (III курс) за нездачу академзаборгованостей у встановлені строки. Студента II курсу В. Остромецького виключено з університету. Завдяки цій роботі число невстигаючих значно зменшилось.

Для підвищення трудової дисципліни на нашому факультеті ведеться контроль відвідування занять. З цією ж метою влаштовуються рейди на біофаці і в гуртожитку № 4. Підсумки висвітлюються в «Комсомольському прожекторі». Дієвість цих рейдів відчутна - ніхто із студентів не бажає бачити своє прізвище в газеті.

Одним з завдань УВК є допомога першокурсникам у правильній організації їх робочого часу, самостійної роботи. Проведено рейд в читальні зали бібліотек і гуртожитку № 4 з метою вивчення самостійної роботи студентів. Цей рейд показав, що підготовка до зимової сесії в розпалі, сту-

денти серйозно готуються до екзаменів та заліків.

В жовтні цього року відбулася традиційна зустріч першокурсників із старшокурсниками. Пятикурсники поділились досвідом самостійної роботи на кафедрах, в наукових гуртках.

Велике значення надається на нашому факультеті наочній агітації. Регулярно випускається «Екран успішності», «Комсомольський прожектор», «Вісник УВК». Вивішуються списки студентів - відмінників і невстигаючих.

Є в роботі УВК позитивні сторони, є також і негативні. Мало уваги приділяється академроботі з іноземними студентами III курсу, внаслідок чого їх успішність невисока, серед них є академборжники по літній учбовій практиці. Правда, в цьому відчувається і недостатня робота інтерсектора III курсу, який очолює Л. Киришкіна.

Наступна сесія буде об'єктивним критерієм для оцінки роботи УВК біологічного факультету. Вона дозволить глибше вникнути в суть недоліків і позитивних якостей нашої роботи, а значить - обрати найбільш ефективні методи роботи.

Т. МІЩЕНКО,

студентка IV курсу біофаку.

Суботник на «Кисеньмаші»

Два роки тому було підписано договір про дружбу і співробітництво між комсомольцями заводу «Кисеньмаш» і молодіжною організацією чеських студентів, що навчаються в одеських вузах.

За цей час ми не раз бували на заводі. Спочатку ми здійснили екскурсію по заводу, нас познайомили з різними його цехами. Потім наші хлопці читали

комсомольцям заводу лекції про Чехословаччину, вони до нас приходили на різні вечори, а ми - на їх «вогники».

А у вересні, коли радянські студенти були в колгоспі, ми працювали на заводі. Там ми познайомилися з багатьма робітниками і з багатьма подружжями посправжньому. Тому завжди із задоволенням ми приходимо на завод. Ось, наприклад, нещодавно ми вирішили провести суботник на заводі. Ми розійшлися по різних цехах, швидко освоїли ро-

боту, яку нам запропонували, і працювали. Під час обідньої перерви в сердечній обстановці бесідували з робітниками. Жаль лише, що після обіду нас чекали заняття, і ми повинні були попрощатися з заводом і його робітниками.

На наших руках з'явилися мозолі, та це нічого не змінює у нашому рішенні: наступну суботу знову працювати на заводі.

М. ГРИНКОВА (ЧССР), студентка III курсу мехмату.

Вечір в Іллічівську

Місто Іллічівськ належить до молодих на Україні. Спочатку тут було побудовано порт. Сьогодні тут молоде зростаюче місто.

Я хочу розповісти про урочистий вечір в школі № 3 міста Іллічівська. Інтерклуб «Орбіта» організував фестиваль, присвячений міжнародному року жінок. Ми, студенти - іноземці ОДУ, стали учасниками цього фестивалю.

В школі нас зустріли дуже широкі. Показали нам клуби «Космос», «Орбіта», познайомили з історією школи. Потім відбувся концерт. Після урочистого висту-

пу директора школи виступили учні зі своєю програмою. Вони читали вірші про жінок, співали пісень. Всім присутнім дуже сподобалася гра на акордеоні наймолодшого учасника концерту. Учні молодших класів виконали танець з ляльками.

На закінчення вечора виступили студенти університету під керівництвом викладача російської мови Л. Дрепінної. Дівчата і хлопці розповіли про жінок своєї країни, співали пісні.

Студентка Мустафа Гулалай із Афганістану прочитала вірші про матір на рідній мові. Гомбосуренгійн Уранузоож із Монго-

лії та Хесуї Касерес Марія Ноемі із Колумбії співали цікаві пісні. Добре читав вірші про жінку студент із Сирії Хайсам Сулейман.

Учні довго не відпускали зі сцени студента з НДР Томаса Єровського. Він заспівав під гітару декілька романсів, поздоровив присутніх жінок зі святом.

«Хай завжди буде сонце» - пісня, яку виконали студенти разом з учнями. Весь зал підспівував.

Про вечір в Іллічівську ми будемо ще довго з радістю згадувати. Я. ВЛУКОВА (ЧССР), студентка I курсу хімфаку.

З НАГОРОДОЮ!

Нещодавно Головний комітет Виставки досягнень народного господарства ССРСР нагородив ряд учасників ВДНГ 1975 року. В числі нагороджених - і співробітники нашого університету.

Так, по павільйону «Хімічна промисловість» бронзовою медаллю і грошовою премією в розмірі 50 карбованців нагороджено професора В. О. ПРЄСНОВА - за розробку технології одержання синтетичних алмазів для напівпровідникової промисловості.

Цієї ж нагороди удостоєно і завідуючого відділом Ю. М. РОТНЕРА - за розробку технології одержання р-р-переходів з використанням синтетичних напівпровідникових алмазів.

Учасниками Виставки затверджено старших наукових співробітників І. Є. Биліну, М. Н. Голембієвського, Н. Т. Клименкову, В. І. Лацу, Є. О. Прокопчука, С. М. Ротнера та старшого інженера Т. К. Соколову.

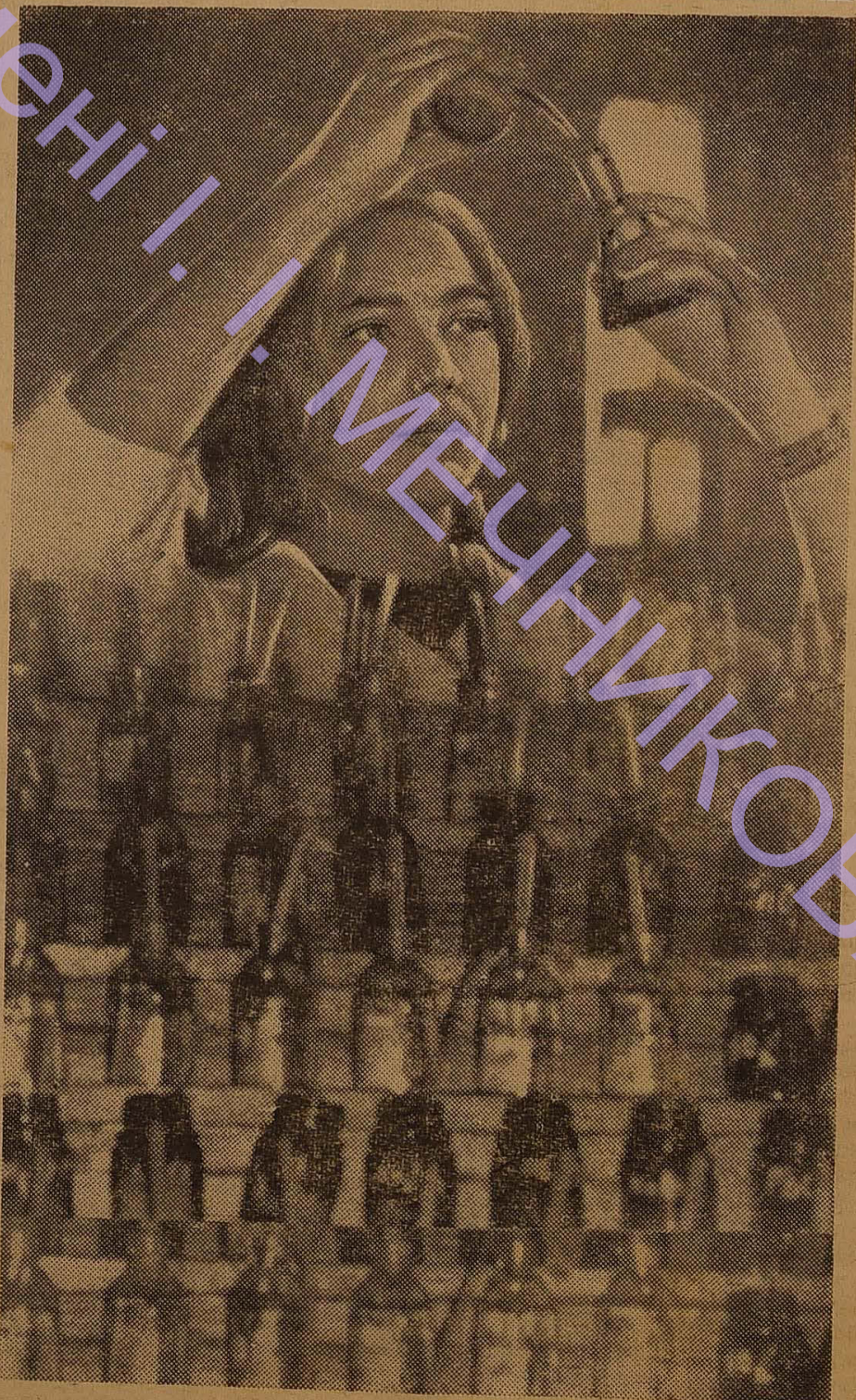
По павільйону «Геологія»: бронзовою медаллю і грошовою премією в розмірі 50 карбованців нагороджено старшого інженера Є. І. БОЖЕНКА - за розробку методики пошуків і розвідки морських будівельних пісків на мільфі Чорного моря (на території УРСР) і проведення морських експедиційних робіт.

Вказана методика дозволила повністю забезпечити потреби будівельної індустрії Одеської області в піску. Ефективність добування морських пісків в порівнянні з материковими становить 120 карбованців на тонну - більше 1 мільйона карбованців щорічно тільки по Одеській області. Пошукові роботи організовані також в Кримській області і Краснодарському краї.

По павільйону «Геологія» бронзовою медаллю і грошовою премією в розмірі 50 карбованців нагороджено також завідуючого проблемною лабораторією Ю. А. ГЕРМАНОВА - за розробку методики пошуків і розвідки морських будівельних пісків на мільфі Чорного моря (на території УРСР) і методу оцінки впливу добування на оточуюче середовище; завідуючого кафедрою Л. Б. РОЗОВСЬКОГО - за створення геолого-географічної карти мільфу Чорного моря (на території УРСР) масштабу 1 : 50000.

Матеріали карти використовуються при проектуванні споруджень в береговій зоні і пошуках мінеральних ресурсів мільфу, прискорюють і зменшують вартість пошукової роботи.

Учасниками Виставки затверджено: старших наукових співробітників М. Ф. Ротаря, Г. І. Іванова, Л. В. Іщенко та доцента В. М. Воскобойнікова.

ГРАНІ ЯКОСТІ І ЕФЕКТИВНОСТІ УЧБОВОГО ПРОЦЕСУ

НА ДОПОМОГУ МОЛОДИМ ВИКЛАДАЧАМ

(Продовження). Поч. у № 37 і 38 за 1975 р.

Багато ми тепер говоримо про активізацію пізнавальної діяльності студентів у навчальному процесі. Питання це дуже важливе. По суті справи активізація — це і є одна з основних передумов піднесення ефективності навчального процесу.

Але активізація — це не тільки засіб піднесення якості знань і фахової підготовки студентів. Активність і творча самостійність у навчанні привчає студента до пошуку форми у молодого фахівця здатність бачити і розуміти проблеми науки і практики. І ці якості позначаються потім на практичній роботі після закінчення університету. Відомо, що тільки неспокійний у творчому пошуку інженер чи лікар, агроном чи вчитель в змозі удосконалити свій труд і працю інших людей, разом іти з науково-технічним прогресом.

Зараз вже проводиться багато досліджень шляхів удосконалення навчання і навчальної діяльності студентів. Нагромаджено цікавий досвід. При цьому стає зрозумілим, що при будь-якому оновленні методів викладання і організації навчального процесу потрібно думати про вирішення головного педагогічного завдання — активізацію пізнавальної діяльності студентів і зближення їх самостійної роботи з дослідницькою роботою. Навчальний процес у вищій школі не може зводитись до простої схеми: передача — приймання інформації, хоча б це й привело до скорочення часу навчання. Головна функція навчального процесу — формування фахівця, формування методологічне, ідейне, оволодіння ним процесом розвитку науки, виховання творчого мислення студентів, прищеплення уміння вільно застосовувати знання.

Розглянемо один з провідних засобів активізації пізнавальної діяльності студентів в аудиторії і в самостійній роботі.

Це буде **проблемне навчання**. Спочатку потрібно зазначити,

що проблемне навчання не є чимось новим у педагогіці і в досвіді вищої школи. Вчені-педагоги, які майстерно сполучають дослідницьку і педагогічну діяльність і творчо ставляться до навчального процесу, давно використовують проблемне навчання. Багато таких прикладів є у нашому університеті. Але зараз проблемне навчання набирає особливо важливого значення. Коли тепер ставляться високі вимоги до підготовки творчого фахівця і коли в навчальному процесі ми повинні все більше рахуватись з наслідками науково-технічної революції, інформаційне викладання або, у кращому випадку, коментуюча передача студентам знань, викладання, яке за еталон ефективності навчального процесу бере лише кількість сприйнятої інформації, вступає у протиріччя з головним завданням вузу — готувати всебічно розвиненого фахівця.

Проблемне навчання, як відомо, впроваджується і в загальноосвітній школі. Має воно там свою особливість, зумовлену віковими рисами учнів і характером навчання у школі. У вищій школі проблемне навчання стане ефективним, коли воно буде вводитись на ґрунтовній науково-педагогічній основі і з урахуванням можливостей і пізнавальних запитів студентів.

Як показують досвід і наші дослідження, проблемне навчання слід розглядати у **двох аспектах**. Перший аспект — науковий, другий — дидактичний і методичний. Що означає аспект? Тут ідеться мова про **проблемну побудову навчальних програм** та про розробку **циклу лекцій з проблемних питань науки**.

При такому підході до навчального матеріалу ставиться завдання виділити і більш глибоко розглянути в лекціях основоположні питання, скерувати увагу студентів на головні визначальні ідеї, створити в уяві слухачів логічну перспективу для подальшої самостійної роботи.

Так, коли наприклад, взяти

цикл проблемних лекцій про Велику Вітчизняну війну, то в них можливі для поглибленого (фундаментального) розгляду такі питання, як вирішальна роль у нашій перемозі над німецьким фашизмом керівництва Комуністичної партії, міцності радянського ладу, дружби радянських народів, героїзму воїнів Радянської Армії, а розширювальний матеріал студенти з зацікавленістю добудуть самостійно.

Проводились дослідження, які показують, що проблемне викладання, наприклад, суспільних і гуманітарних наук значно активізує студентів і сприяє піднесенню якості знань. Так, вже в процесі занять виявлялось, що студенти дослідних потоків більш активні на лекціях, ставлять лекторові запитання принципового характеру. Крім того, біля 80 процентів студентів вправно опрацьовували матеріал, що виносився на самостійне вивчення. В контрольному потоці систематично працювали не більше 20—25 процентів слухачів. Навіть перед оголошенням колоквиумом студенти цього потоку готувались переважно по записках лекцій, які читались по всіх питаннях за програмою.

Основним показником були наслідки екзамену. Студенти дослідних потоків давали аргументовані відповіді, обґрунтовано викладали теорію, аналітично висвітлювали практичний досвід. У відповідях студентів контрольного потоку переважали відповіді репродуктивного характеру, у багатьох випадках давались вичерпні відповіді по фактичному матеріалу, але без намагання заглибитись у теорію чи аналітично оцінити факти.

Зрозуміло, що не у всіх дисциплінах є однакові можливості для такої перебудови циклу лекцій. В межах однієї науки також є розділи і теми, що потребують інформаційного чи оглядового викладу. Але практика доводить, що традиційно - інформаційний виклад програми поки що часто

зберігається там, де є **повна можливість і необхідність** перебувати курсу у проблемному плані. Дуже стійкими бувають звички. Та й ті, хто контролює навчальну роботу викладача чи кафедри, у цих випадках досить ретельно стежать за тим, щоб програми «вчитувались» без будь-яких пропусків.

Тепер розглянемо **дидактичний і методичний** аспекти проблемного викладання у вищій школі. Тут використовується кілька конкретних методів проблемного розгляду матеріалу. Так, наприклад, є метод проблемного викладу матеріалу. В цьому випадку лектор подає студентам не готові положення, не кінцеві істини, а висвітлює їх походження, логіку розвитку ідей, змальовує можливу перспективу. Суворо кажучи, це і є **вузівський підхід** до вивчення науки в її розвитку. Але в практиці досить часто буває виклад іншого стилю — факти подаються статичними, теоретичні положення, правила і закони пропонуються у готовому вигляді. В гуманітарних і суспільних науках такий виклад набирає догматичного або декларативного характеру.

Як показують матеріали загального досвіду, проблемний виклад, хоч і по-різному застосовується у конкретних науках (суспільних, природничих, технічних), **завжди** є викладом **доказовим, мотивованим**. А доказовість вимагає аналізу фактів чи явищ у їх розвитку. Для багатьох наук і в багатьох темах проблемність викладу вимагає також показу **боротьби думок** у науці, протиріччя в оцінці фактів, а також потрібне чітке і обґрунтоване **методологічне та ідейне розмежування позицій у науці** і в підході до фактів і подій в теорії і в практиці.

Виключне значення для активізації пізнавальної діяльності студентів має **введення проблемності в семінарські і практичні заняття**.

Спеціальні дослідження пока-

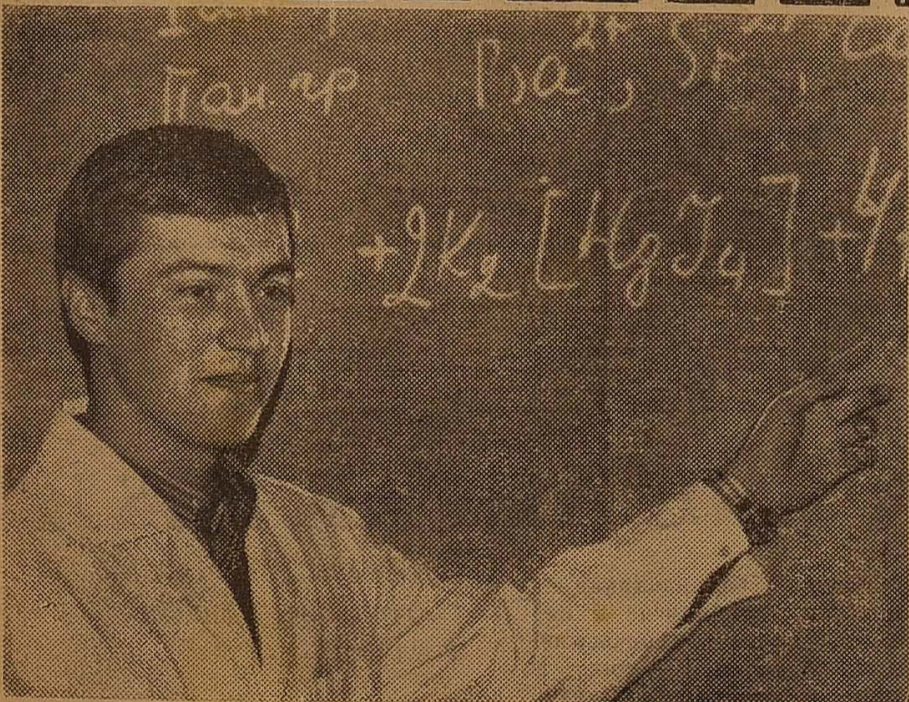
зують, що репродуктивні семінарські заняття не захоплюють студентів. А якщо семінарське заняття має чітко сформульовану проблему і потребує самостійності у підготовці до виступу на семінарі, особливо на старших курсах, то творча активність студентів зростає і педагогічна ефективність семінару досягається висока. Самі студенти на запитання анкети заявляють, що коли на семінарі замість самостійно підготовленого виступу можна «відповідати» за конспектом прослуханих лекцій, то такий семінар не цікавий і не дає користі.

Дидактична нерозробленість семінарського заняття змушує студента «шукати» формальної відповіді на запитання і не примушує заглибитись у проблему і самостійно підготуватись до заняття. Ось приклад: в одному вузі семінарське заняття на тему «Пізнаваність світу і його закономірності» було розраховано на три заняття, але на них не вносилося ніяких проблем. Заняття були позначені лише порядковими номерами і містили питання такого типу: «Розділ 2-й, §§ 4 і 5 роботи В. І. Леніна «Матеріалізм і емпіріокритицизм». Зрозуміло, що студенти, готуючись до такого семінару, не думали про проблему, а повинні були тільки відтворити зміст вказаних параграфів роботи В. І. Леніна.

Проблемне навчання у вищій школі передбачає введення в навчальний процес **завдань і робіт студентів дослідного характеру**. Зближення навчальної самостійної роботи студентів з дослідницькою починається в навчальному процесі. В досвіді кафедр все більше визнання знаходять завдання студентам технічного, дослідного чи реферативного характеру. В такому ж плані активізують пізнавальну діяльність студентів лабораторні роботи, підготовлені самими студентами. Це будуть **учбово-дослідні роботи (УДР)**. Але про них буде йти мова пізніше.

(Далі буде)

І. КОБИЛЯЦЬКИЙ,
завідуючий кафедрою педагогіки, доцент.

З великим інтересом

Наукова робота захоплює студентську молодь, яка прагне глибоко, творчо сприйняти і осмислити явища навколишньої дійсності. Про це ще раз засвідчила загальноуніверситетська студентська наукова конференція з суспільних наук, яка нещодавно закінчила свою роботу. Працювали 4 секції: історії КНРС, політекономії, філософії та наукового комунізму.

Особливо цікаво пройшла робо-

та секції історії КНРС. Характерною особливістю її було те, що в зачитанні і обговоренні робіт активну участь прийняли і першокурсники. Чотири доповіді з одинадцяти — студенти перших курсів. З цікавими і змістовними доповідями — «Радянський спосіб життя як головна соціальна умова всебічного розвитку особи» виступила студентка I курсу філологічного факультету О. Жмурина (науковий керівник — до-

цент В. В. Козленко), «Партія більшовиків — організатор розгрома корніловського заколоту» — Г. Кабанович, студентка I курсу механіки — математичного факультету (науковий керівник — доцент О. І. Красюк). Глибоко висвітлила інтернаціональний характер зовнішньої політики КНРС студентка першого курсу філфаку О. Чистякова (науковий керівник — доцент М. О. Скрипник). З виступу М. Хазалії (I курс юридичного факультету) присутні детальніше ознайомилися з діяльністю Одеської партійної організації в дні героїчного захисту міста в серпні — жовтні 1941 року (науковий керівник — старший викладач В. І. Шамко).

Було зачитано і обговорено також роботи студентів Н. Калиниченко (III курс істфаку, науковий керівник — доцент А. П. Іванов), І. Думасенко (II курс факультету РГФ, науковий керівник — старший викладач В. М. Федоров), І. Колісниченко, І. Нікора (III курс фізичного факультету, науковий керівник — доцент Я. М. Штернштейн), Л. Скачинської (III курс хімічного факультету, науковий керівник — доцент М. С. Галицький), О. Давидюк (II курс хімічного факультету, науковий керівник — доцент П. С. Столяр), Н. Наталочки (IV курс юридичного факультету, науковий керівник — доцент В. В. Сенюшкін).

Робота конференції пройшла злагоджено і цікаво.

В. НЯНЬЧУК,
завідуюча відділом комсомольського життя «ЗНЖ».

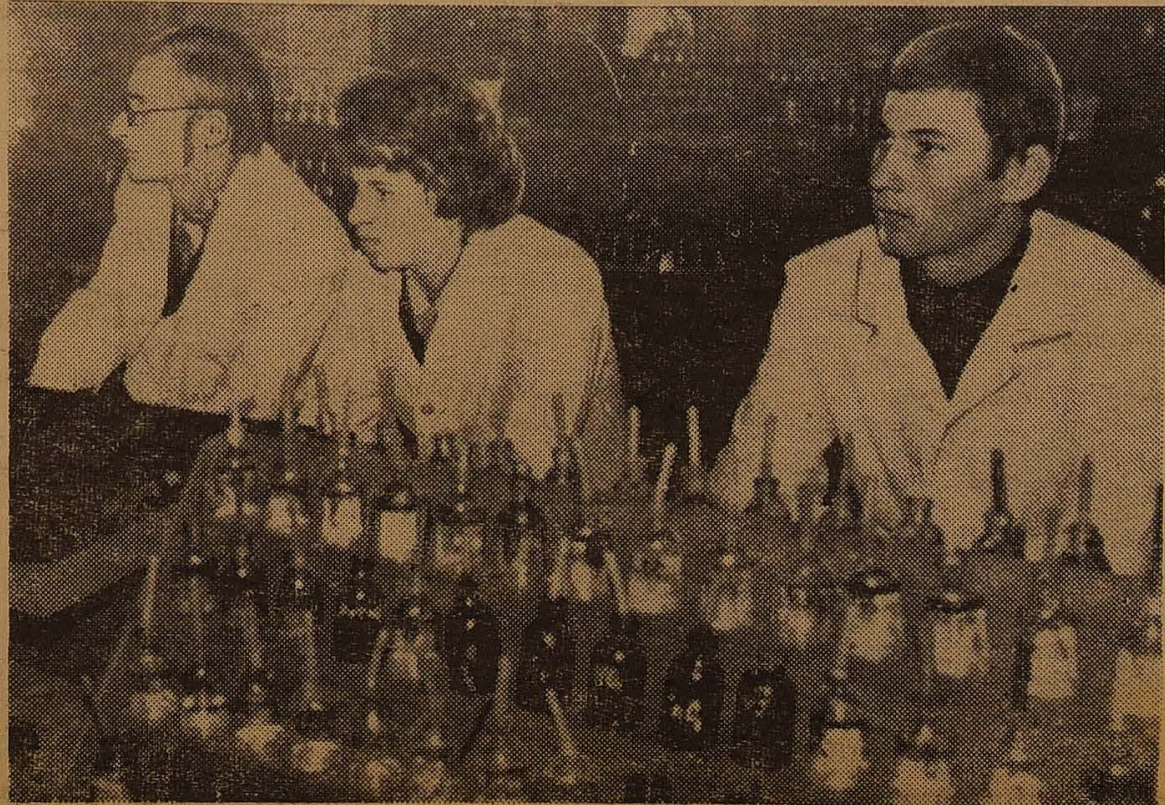
НА ПОРОЗИ — СЕСІЯ ФОТО-РЕПОРТАЖ

Напередодні зимової сесії наш кореспондент побував на практичних заняттях з аналітичної хімії у другокурсників хімічного факультету.

На знімках: Мая Іскваріна проводить дослід.

Уважно слухають студенти відповідь свого товариша Сергія Павленка.

Фоторепортаж **О. ЛЕВІТА.**

Повість про Заболотного

М. Рябий. «Чутки про смерть перебільшено». Одеса, «Маяк», 1975 р.

Гілля крилатої акації, вкрито блискучою льодовою кіркою, дозвонить, наче скляне, і час від часу обережно торкається меморіальної дошки на університетській стіні. На дошці — напис: «В Одеському університеті в 1885—1891 рр. вчився і працював видатний діяч вітчизняної науки мікробіолог та епідеміолог Данило Кирилович Заболотний».

В період навчання студент Данило Заболотний не раз приходив у будинок, де мешкала сім'я відомого українського біографіста Михайла Комарова і де збирався члени гуртка української молоді «Громада». Починаючи в 1888 року, в Одесу на лікування часто приїздила юна Леся Українка, яка зупинялася в родині Комарових. Згодом, характеризуючи гуртківців, поетеса в одному з листів писала: «Є там ще один панчик, Заболотний. Він пише українські вірші, попроси Маргариту (доньку Михайла Комарова — В. П.) вислати дещо з його віршів».

Про академіка Данила Кириловича Заболотного, людину дивовижної долі, написав повість

молодий український прозаїк Микола Рябий*.

«Музи, не вас ли увижу ныне?» — вигукнув в одному своєму вірші В. Тредіаківський. Беручи до рук книгу або журнал з художньо-біографічною повістю чи романом, читач воліє зустріти не тільки муз, а й живих, неодмінно живих людей. В «Кюхлі» Ю. Тинянова — Вільгельма Кюхельбекера, в «Диві» П. Загребельного — Ярослава Мудрого, в оповіданнях та повістях Ю. Нагибіна — Рахманінова і Чайковського, Дельвіга і протопопа Аввакума.

Важлива не просто сума фактів, біографічних подробиць, хоч і самі по собі вони багато про що говорять. В 1893 році 27-річний Заболотний разом зі своїм товаришем І. Г. Савченком свідомо заражає себе — щоб вивчити способи боротьби з хворобою — страчним недугом, випивши добошу розсолу холерного вібриона. Це — в ім'я науки.

Коли прийшла Радянська влада, професор Заболотний ділив у рідному селі панську землю

Очоловав десятки експедицій, організованих з метою побороти чуму, холеру, сипняк. Під час однієї з таких експедицій, у Маньчжурії, Заболотний уснивив китайського хлопчика, батьки якого загинули у вогні епідемії...

Все це промовисті факти, але в читача художньої літератури завжди є сподіванка відчути ще й, за висловом Максима Горького, «психологію факту».

Микола Рябий показав не просто історію життя академіка Заболотного, а історію його характеру. Установка на характер продиктувала складну композицію — з «виходами» в минуле через спогади, з максимальною близькістю до документального першоджерела: на початку повісті дослівно наводяться тексти двох термінових телеграм. Ілюзія достовірності посилюється.

Правда, відчувається, що в окремих епізодах молодому письменнику кортіло просто поживитися словом. І використати —

обов'язково! — ту документальну базу, якою він володів. Це, взагалі-то, цілком природне бажання. Микола Рябий кілька разів «змусить» читача подивитися довкруг очима Заболотного. «Картопля вже зацвітає подекуди білим та бежевим цвітом.

Впали рясні дощі — гінке бадилля проти сонця ясно прозориться, видно кожну клітинку, налиту земними соками. Понад канавою та на обніжках паліють вишні й черешні, з Сіножати вітерець доносить пахощі житнього колоса, що наливається... Цей опис витримано навіть з урахуванням особливостей професійного бачення вченого. І прикро, коли Рябий раптом для годиться подає такий-сякий пейзаж або довго описує: яка була хата, як вона стояла тощо.

Або коли вчений напам'ять цитує давній великий запис у церковній книзі, дотримуючись при цьому особливостей церковнослов'янських фраз. Це ті випадки, коли багатство документальної основи обертається негативним боком і суперечить художній доцільності.

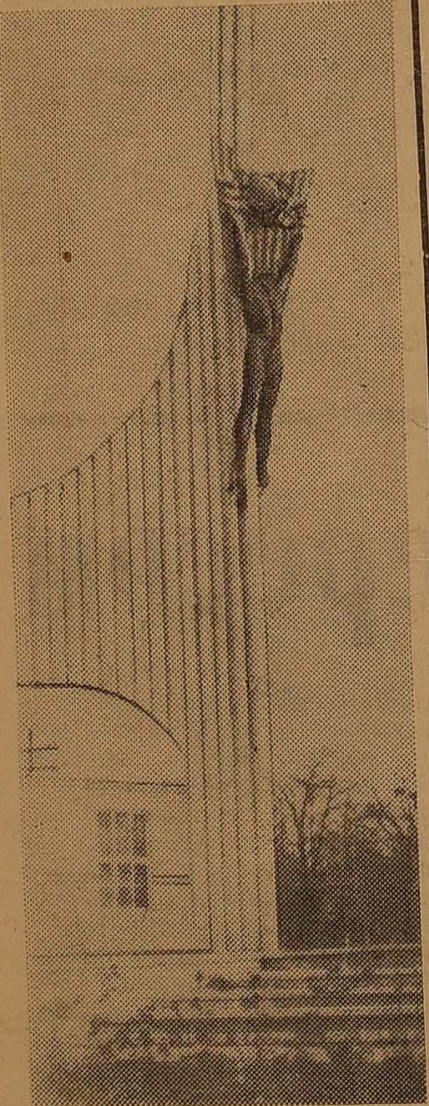
На гарному рівні виписано «сільські» сцени розподілу землі — з динамічними діалогами, з проникненням у психічний стан героїв. Вдалим є і кінець повісті. Заболотного, якого заарештували бандити, звільняють бійці червоного партизанського загону. Командир партизанів дивується: були ж чутки, що професор Заболотний помер. Виявляється, чутки перебільшено. Цим штрихом Микола Рябий ненав'язливо сказав про безсмерття людини, яка присвятила себе благодійній меті.

Михайло Стельмах у своєму слові, що ним відкривається книжка М. Рябого, писав: «Перед нами постає образ ученого, життя якого було і подвигом, і легендою, перед нами зримо розкриваються події і вікомомного 1905 року, і незабутні часи громадянської війни».

Правильне чуття часу, епохи, про котру йдеться мова, — теж хороша риса повісті М. Рябого «Чутки про смерть перебільшено».

Володимир ПАНЧЕНКО,
аспірант філфаку.

НОВИНИ МІСТА-ГЕРОЯ

Нещодавно в нашому місті відкрито новий пам'ятник. Його автор — скульптор А. В. Копйов — добре відомий одеситам своїми роботами, встановленими на зеленому Поясі Слави, меморіальним комплексом «Захисникам Одеси», відкритим напередодні 30-річчя Перемоги на Латовському кладовищі.

У своїй новій роботі «Сучасний Ікар» молодий, здібний зодчий втілює мрію людини літати як можна далі, досягнути таємниці космосу, відвідати інші планети. Нова скульптурна композиція встановлена на проспекті, який носить ім'я нашого земляка Героя Радянського Союзу льотчика-космонавта Г. Добровольського.

Здано тільки першу чергу композиції, незабаром будуть споруджені декоративні ґрати «Космос».

Фото О. ЛЕВІТА.

ОБЕРЕЖНО, ГРИП!

Грип та інші схожі з ним вірусні захворювання дихальних шляхів дуже масові, здатні за короткий строк швидко розповсюдитись. Довго вважали, що гострі респіраторні захворювання пов'язані виключно з простудними факторами, які послаблюють організм, в зв'язку з чим активізується дія мікробів, які постійно знаходяться в дихальних шляхах організму людини. Зараз встановлено, що гострі респіраторні захворювання викликаються не мікробами, а багаточисленною кількістю вірусів. Всі вони мають різні властивості, а об'єднує їх тільки те, що вражають вони завжди дихальні шляхи — ніс, глотку, бронхи, бронхіоли, а також міндаліни. Гострі респіраторні захворювання за-

разні, хоча значно менше, ніж грип.

Віруси грипу активізуються, коли організм людини ослаблений гострими респіраторними захворюваннями. Але грип і гострі респіраторні захворювання дуже підступні, вони можуть супроводжуватись тяжкими ускладненнями: запалюванням легень, ангіною, бронхітом, плевритом, запаленням допоміжних носових порожнин і загостренням хронічних захворювань — туберкульозу, ревматизму, захворюванням нервової системи та ін.

Перша і найважливіша умова боротьби з розповсюдженням грипу — найшвидша ізоляція хворого. Приміщення необхідно прибирати тільки вологим способом із застосуванням речовин, до яких входить хлор, частіше про-

вітрювати (3—4 рази на день по 15—20 хвилин).

Хворий повинен дотримуватись суворого постільного режиму, повинен пити теплі напої: чай з малиновим варенням або настоями із сухої малини, липового цвіту... Їжа повинна бути висококалорійною, легко засвоюваною, вітамінізованою. Треба обминати гострі, гіркі, кислі страви, що викликають роздратування слизової оболонки дихальних шляхів.

В галузі лікування захворювань грипом та гострими респіраторними захворюваннями велике значення має загартування організму, що підвищує опір його до цих інфекцій. Тому дуже важлива фізкультурна зарядка і ранкова гімнастика з душем чи обтиранням, не говорячи вже про

приміщення приміщення, щоденна прогулянка на свіжому повітрі.

У приміщеннях необхідно створити умови, які б заважали застудженню: всі вікна повинні бути закриті, двері обладнані пружинами, встановлені повітряно-теплові завіси, забезпечена безперебійна робота плиточно-втяжної вентиляції і тепловий режим в приміщеннях, столовий посуд необхідно обдавати кип'ятком.

З профілактичною метою застосовується специфічна протигрипозна вакцина, оксолинова мазь, інтерферрон.

І. ГЛУЩЕНКО,
лікар.

ГУМОР

ЗАВИСТЬ БАСНЯ

Бычка и Осетра судьба свела
В тазу с водой.
(Чтобы отметить день
рождения свой,
Хозяйка их купила для стола).
Бычок тотчас же Осетра узнал
И на ухо собрату зашептал:
«Завидую тебе! Ты — рыба-чудо!
Готовят из тебя изысканные
блюда:
То ты зажаренный, то
отварной,
То с шампиньонами, то
заливной,
В сметане, с перцем и с
лимоном,
С петрушкой и с лучком
зеленым...
А я? Ну разве не обидно?
Средь прочих блюд меня совсем
не видно!
Осетр бросил на Бычка усталый
взгляд:
«Глупыш ты, ей-же право!
Как можно думать о
приправах,
Когда сейчас тебя зажарят
и съедят!».

М. ШИП.

ФАКТИКИ З ПЕДПРАКТИКИ

Людмила Ковбасюк до вступу в наш університет працювала вчителькою у початкових класах. Зараз вона навчається на першому курсі філологічного факультету.

ІЗ УРОКІВ МОВИ

Вчителька пояснила, що таке складне речення, навела приклади. Потім попросила придумати складне речення учням.

Один із хлопчиків прочитав свій приклад.
Вчителька: «Чому воно складне?»
Учень: «Тому, що я його склав».

Вчителька продиктувала учням: «Пушки с пристани палят, Кораблю пристать велят».

Перевіряючи зошити, прочитала:
«Пушки с пристани палят».

Пояснили, де утворюється го-
лос.
Вчителька:

«Фактики з педпрактики» — ці нотатки зародилися в неї на основі власного досвіду викладання в школі, а також з розмов із старшокурсниками, які нещодавно повернулися з педпрактики.

— Петю, так де утворюється
голос?
Учень:
— В кишках.

ІЗ ЗОШИТІВ

«Митрофанушка жил хорошо потому, что ему не надо было заниматься».

«На кровати лежало большое новое перило».

«Три богатыря были одеты в военное обмундирование».

ИЗЛОЖЕНИЕ

«ТРИ БОГАТЫРЯ»

У Никитовича была булала на руке. Говорят, четырехпудовая, но там будут все одиннадцать. А рука и не согнулась. Видно, что человек спортом занимается...».

«ОДНАЖДЫ УТРОМ»
(Сочинение учеников
4 класса)

Однажды утром я шел и вдруг увидел погода прекрасная. Шел дождь, светило солнце и был мороз.

Зібрала Л. КОВБАСЮК,
студентка І курсу філологічного факультету.

Ректорат, партком, профком, комітет ЛКСМУ університету і колектив факультету романно-германської філології висловлюють глибоке співчуття професору В. А. Кухаренку з приводу тяжкої втрати — смерті матері.